

Bárd Petra
Országos Kriminológiai Intézet
Büntető-jogtudományi Osztály

Útjelentés
a 2009. január 21-22-ei Stará Lesnán tartott
METHODOLOGICAL AND METHODICAL ISSUES IN
BIOETHICS
című UNESCO konferencián való részvételről

2009. január 21-én, szerdán hajnalban fél ötkor indultam Szlovákiába, a Presovi Egyetem Filozófiai Intézete által szervezett, Poprad melletti Stará Lesná nevű helységben tartott UNESCO konferenciára. A helyszín rendhagyónak mondható, hiszen egy síparadicsom mellett, az erdő szélén található Academia Hotelben került megrendezésre a konferencia, amelyre Vasil Gluchman professzortól kaptam meghívást még tavaly novemberben. Gluchman professzor a szlovákiai UNESCO elnök, ami azt jelenti, hogy az UNESCO témáival foglalkozó kutatókat, egyetemi tanárokat, és tanszékeket ő fogja át, ill. segíti nemzetközi szinten is az információáramlást.

A konferencia érdemi része 10 órakor Gluchman professzor előadásával kezdődött, aki a bioetika különböző módszertani megközelítéseiről szólt néhány bevezető szót. Az interdiszciplináris megközelítést követte Eva Smolkova is. A bioetika jelenlegi kihívásairól beszélt a cseh Josef Kuře és Viera Bilasova is. Az ebédszünetet követően szekciókban folytatódott a program. Én az 1.A. szekciót választottam, ahol elsőként Daniela Kovalova tartott előadást a bioetika módszertanáról, Vladimír Littva a szlovák helyzetet helyezte nemzetközi kontextusba, és Rudolf Dupkala a halál jelentéséről szólt. Részben ehhez kapcsolódott Pawel Czarnecki előadása, aki az élethez való jog korlátainak újradefiniálásáról szólt, és olyan témákat érintett, mint a halálbüntetés vagy a reprodukciós célú klónozás megengedhetetlensége. Stefan Konstanczak szociológiai szempontból elemezte ugyanezen kérdéseket.

Délután négy óra körül kávészünetet tartottunk, majd a párhuzamos szekciók közül a jogit választottam. Tatiana Machalova az élethez való jogot különböztette meg az étellel való rendelkezés jogától, majd Elsbietta Struzik értékelte a kötőerővel ugyan nem bíró, de fontos „soft law” instrumentumot, az európai bioetikai egyezményt az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának fényében. Jana Lojkova azt a régi kérdést

vizsgálta, hogy a jelenlegi technológiai lehetőségek fényében hol kezdődik az emberi élet. Miła Kwapiszewska-Antas a szólásszabadságot és a kutatási szabadságot állította szembe, majd Jozef Sipko a terrort definiálta újra etnikai-kulturális szempontból.

Este hét órakor kezdődő fogadással zárult a konferencia első napja.

A második napon, csütörtökön 9 órakor kezdődött az én szekcióm. Érdekes módon valamennyi magyar résztvevő ebben a szekcióban kapott helyet, így alkalmunk volt közelebbről is megismerkedni.

A konferencia szervezője Vasil Gluchman elnökölt, és az emberi méltóságról szóló előadásával nyitotta meg a szekciót. Ezek után a filozófus-antropológus Demény Enikő beszélt a bioetikával kapcsolatos legújabb tudományközi kihívásokról. Barbara Botalico egy Sara Azzinivel és Amade Santosuossoval közösen írt tanulmányát foglalta össze. Az olasz jogász kollegák az egyetemes és partikuláris jogelveket állították szembe a bioetika terén. Barbara Botalico az információáramlás fontosságáról és veszélyeiről is szólt, például az adatvédelmi sztenderdek eltérése terén – és ez a gondolat át is vezetett az én előadásomhoz. Én a három éven áthúzódó, a genetikai információk bünyügyi felhasználásról szóló jogösszehasonlító kutatásom alaptéziseit foglaltam össze. Ezután két szegedi kolléga következett, Szabó István Zoltán és Balogh Lehel, akik mindketten PhD hallgatók. Szabó István Zoltán azt vizsgálta, hogy dehumanizált-e a technológiailag manipulált ember, Balogh Lehel az eutanázia magyar szabályozását tekintette át. Végül Jan Kalajtzidis vezetett veszélyes vizekre: az eugenika gazdasági racionalitását tárgyalta az előző század elején hatályban lévő szabályozás fényében. Valamennyi előadó hosszabban szólt, mint a tervezett, a hallgatóságban azonban számos kérdés felmerült. Ezért a kávészünetet követően a mi szekciónk folytatta a vitát, így nem túlzás azt állítani, hogy a két órára tervezett szekció négy és fél óráig tartott. A délután folyamán informálisabb keretek között a jövőbeli együttműködés lehetőségét tárgyaltuk meg.

Az előadásom összefoglalója megjelent a konferencia absztrakt-kötetében.

Budapest, 2009. január 27.

dr. Bárd Petra